

Školský rok 1950-51

Začiatok škol.roku

Týmto školským rokom vymenil sa celý učiteľský sbor školy, Ignác Muóciik, riaditeľ školy, ktorý pôsobil od 1. septembra 1929 t.j.21 rokov bol preložený do Andaču a na jeho miesto nastúpil Anton Graus, ktoré manželka Antónia bola tiež učiteľkou. Boli preložení zo Štúrova. Tento rok i v školskom i verejnom živote bol v znamení dvoch veľkých ukolov: 1. boj za mier a2. boj za socializáciu dediny. Školský rok započal dňa 1.septembra manifestačným sprievodom žiakov po obci na čele s predsedom MNV a riaditeľom školy. Na námestí pred žiactvom i niekoľko občanmi prehovoril riaditeľ školy v mene svojom i v mene predsedu MNV. Za spevu v sprievode došli žiaci na školský dvor, kde bola slávnosť otvorenia školského roku s pripomienkou 6. výročia Slov. nár. povstania. Občania boli týmto aktom upozornení na dôležitú udalosť: začiatok školského roku.

Druhý deň sa nevyučovalo, lebo novopristáholý riaditeľ mal složený nábytok na školskej chodbe, pretože odstupujúci byt ešte neuvolnil. Riadne vyučovanie započalo v pondelok 4. septembra. 8. septembra nastúpila do služby po materskej dovolenke druhá učiteľská sila a dovedy vyučoval sám riaditeľ školy obidve triedy. Vyučovanie bolo celodenné. Zadelenie a počet žiactva v triedach bol tento:

I. trieda	1.roč.	11 chlapcov	10 dievčat	spolu 21		triedna učiteľka
	2. roč.	6 chlapcov	3 dievčatá	spolu 9	= 30	Antónia Grausová
II.trieda	3. roč.	4 chlapci	10 dievčat	spolu 14		triedny učiteľ
	4. roč.	7 chlapcov	3 dievčatá	spolu 10	= 43	Anton Graus
	5. roč.	10 chlapcov	9 dievčat	spolu 19		

Spolu		38 chlapcov	35 dievčat	spolu 73		

Z dejín obce

Tento školský rok priniesol dvojnásobnú zmenu predsedu MNV. Dňa 31. augusta Michal Šmitala, stolár, bol vymenený Michalom Fabom, roľníkom, ktorý bol t.č. i predsedom MO-ZSS. Vo februári 1951 bol za predsedu KSS zvolený Pavol Halák, robotník, a dňa 26. júna bol inštalovaný obnovený MNV s predsedom Floriánom Paučírom. V obnovenom MNV zastával funkciu referenta pre školstvo, osvetu, telovýchovy a práce a soc. starostlivosti Anton Graus, riaditeľ školy

Zmena inšpektora

Dňom 15. januára 1951 nastala zmena v osobe školského inšpektora. Doterajší inšpektor František Janek bol ustanovený za prednostu pedagogického oddelenia KNV v Nitre a na jeho miesto nastúpil Jozef Kľačanský, doterajší tajomník tohto úradu Tajomníkom sa stal Viktor Janda, riaditeľ strednej školy vo V.Záluží. Taktiež sa zmenil osvetový inšpektor. Na začiatku 10.mája prevzal tento úrad Pavol Repka cvič. Učiteľ z Nitry za odchádzajúceho Jozef Baucha.

V jari 1951 doterajší predseda KNV v Nitre Jozef Liatavec sa stal poverenikom vnútra a na jeho miesto bol ustanovený s. František Vartík.

Učiteľský sbor

Anton Graus riaditeľ školy sa narodil 28.marca 1916 v Dolných Hámroch okres Nová Baňa. Jeho otec bol továrenský robotník. Študoval: ľudovú školu v rodisku 6 rokov, 4 roky gymnázia v Ban. Štiavnici a tamtiež učiteľsky ústav, kde aj zmaturoval v r. 1936. Pôsobil na ľudových školách vo Velušovciach okr. Topočany, v Trnace, v Šagu okr. Hlohovec, v Kľačanoch okr. Kremnica, v Malej Lehote okr. Nová Baňa. Od 21. okt. 1940 slúžil vojenskú

prez. A ďalšiu činnú službu až do 30. apríla 1945. Súčasťou sa Slov. nár. povstania. Po oslobodení pôsobil dva roky v Dvoroch n/Žitavou, v Štúrove 3 roky a 1. septembra 1950 nastúpil na tunajšiu školu.

Antónia Grausová rod. Spoločníková, def. Učiteľka narodila sa 29. mája 1916 v Urminciach okr. Topoľčany. Jej otec bol mlynár. Študovala: ľudovú školu v rodisku a v Tovarníkoch okr. Topoľčany, meštiansku školu s kurzom v Topoľčanoch a učiteľský ústav v Leviciach, kde maturovala v r. 1936. Pôsobila na ľudových školách vo Velušovciach, v Tovarníkoch, v Dvoroch n/ Žitavou, v Štúrove a 1. septembra 1950 nastúpila na tunajšiu školu. Je manželkou riaditeľa šk. Katechetom rím.kat. náboženstva bol Alexej Piovarči, farát z Nových Sadov a ev.a.v. náboženstva Ladislav Záthurecký dekan z Nových Sadov. Námedzná upratovačka bola Mária Krajčovičová, ktorá sa 4. augusta vydala za Jozefa Šmitalu, robotníka.

Slávosti a podniky

Keďže v smysle zákona, že škola je politická sme veľmi úzko vo vyučovaní nadväzovali na verejný život a tento bol v tomto roku ovplyvňovaný vojnou na Korei i škola prispela na víťazstvo pravdy tým, že žiaci dňa 11.a12. septembra previedli v obci sbierku obilia na pomoc bojujúcim Severokorejčanom. Vysbieralo sa 107 kg zbožia a 262 Kčs v hotovosti.

Dňa 15.septembra previedli žiaci sber odpadového železného šrotu (208 kg)

Posledný týždeň septembra vyplňoval učiteľský sbor v mimopracovnom čase občanom obci žiadosti o vydanie nových občianskych preukazov (70 prac. hodín spolu)

Prvá slávnosť tohto roku bola „Deň čsl. armády“ spojená s mierovou oslavou usporiadaná dňa 8. októbra. Boli sme v očakávaní, či sa prelomí ľad nevšímavosti miestneho občanstva k štátnym oslavám a či svojou väčšou účasťou pozmenia tradíciu 4 účastníkov na oslavách. Tento raz bolo prítomných 40 dospelých účastníkov. I na ostatných oslavách v roku bola účasť uspokojivá. Po programe oslavy bolo prvé zasadnutie Sdruženia rodičov a priateľov školy.

Uprostred októbra previedli žiaci sber divých gaštanov (113 kg), listov žihľavy (2 kg suchej) a šípok (360 kg). Keďže od 16. októbra prebiehala akcia: Mesiac solidarity s korejskou mládežou výsledok sberu divých gaštanov 113 Kčs doplnený dobrovoľnou sbierkou medzi žiakmi na 420 Kčs bolo odposlaných na tento účel.

Dňa 5. novembra bola verejná oslava 33. výročia Veľkej októbrovej revolúcie. Pri tejto príležitosti prevzali žiaci oboch tried záväzky pre zvýšenie svojho pracovného úsilia vo vyučovaní i mimo školy.

V mesiaci decembri prebiehala v celoštátnom merítku nová významná akcia „Týždeň dobrej knihy a tlače“ spojená s predajom týchto kníh. Výstava bola nainštalovaná tunajšej škole dňa 15. novembra 1950. Akcia sa nad očakávanie vydarila, keďže pomocou akčných dvojíc bolo i s objednávkami navyše (935 Kčs) spolu odpredané za 8 290 Kčs (253 výtlačkov), takže obec bola odmenená II. cenou okresnej súťaže knihami za 11 040 Kčs. Tým sa podporila činnosť obecnej knižnice, ktorá je umiestnená v škole (v I. polroku 1951 256 výpožičiek)

Dňa 22. novembra súčasťou sa žiaci bábkového predstavenia „Striga čarimara“ v Nových Sadoch, ktoré predviedli žiaci tamoj. Strednej školy.

6. decembra bol na škole usporiadaný mikulášsky večierok s programom a s rozdávaním darčiekov.

13. – 16. decembra učiteľský sbor spolupracoval pri rozpise poľnohospodárskej výroby.

Dňa 21. decembra bola spomienková oslava 71. narodením J.V.Stalina. Súčasne prebiehala i akcia „Vojenské Vianoce“ v rámci ktorej sossbieralo sa drobných potrieb pre vojakov za 264 Kčs a poslané bolo s listom ako dar pre našich vojakov.

Od 17. decembra do konca marca prebiehala v našom okrese nová dôležitá celoštátna akcia „Nová škola dedine – dedina škole,“ v ktorej sa mali občania obce hlbšie zainteresovať do života školy a učiteľský sbor a škola zas mala pomôcť občanom vo verejných ťažkostiach,

hlavne pri zakladaní JRD. V tunajšej obci uskutočnilo sa shromaždenie občanov dňa 22.2.1951, na ktorom sa pripomenulo 27 výročie smrti V.I.Lenina a súčasne bolo prevedené poučenie o novom školskom poriadku, ktorý je významným medzníkom v dejinách školy, lebo zavádza pre žiakov dobrovoľnú uvedomelú disciplínu, proti disciplíne zo strachu pre trestom v minulosti. K založeniu JRD toho roku ešte nedošlo i po štvornásobnom pokuse pre odmietavé stanovisko občanov k spoločnému hospodáreniu. Do predošlej zapadala tiež akcia: „Dni otvorených dverí“ kedy občania mali voľný prístup na vyučovanie, aby sa soznámili so školským životom. Tunajšiu školu navštívilo 5 rodičov.

Mierová aktivita nestrácala v našom štáte na intenzite a tak i 25. februára bola usporiadaná Mierová manifestácia v tunajšej škole, kde prehovoril delegát z Nitry Dr. Zamboj. Prítomných bolo 120 účastníkov.

V mesiaci marci a apríli prebiehal na školách prieskum úrovne vyučovania na národných a stredných školách, ktorý konala okresná komisia. V našej škole prieskum urobený nebo.

9. a 10. apríla konala sa v Nitre okresná konferencia KSS. Škola uvedomujúc si veľkú dôležitosť konferencie poslala jej blahoprajný telegram.

V reťazi akcií v boji za mier konal sa v tunajšej obci dňa 14.4.51 „Pochod mieru!“, kedy 91 účastníkov pochodom po obci s transparentami manifestovalo za uchovanie mieru.

Žiaci II. triedy pokúsili sa prvýkrát zmerať si sily v kultúrnej vyspelosti na okresnom kole „Súťaže radostnej práce v Nitre dňa 27. apríla s inými školami v okrese. Vystúpili s recitačno-spevným pásmom „Radostne do práce“, ktorým sa umiestnili vo svojej kategórii na čestnom II. mieste.

Oslava 1. mája bola prevedená v poslednú vyučovaciu hodinu. Škola i železničná stanica bola pri tejto príležitosti veľmi starostlivo vyzdobená heslami a obrazmi štátnikov.

V rámci osláv nášho oslobodenia Sovietskou armádou bol v obci prevedený „Beh víťazstva“ a tiež bola ten deň usporiadaná pozdravná štafeta k slov. sjazdu ČSM, kedy príslušníci miestnej skupiny niesli do Nitry štafetu na bicykloch s hlásením o splnených záväzkoch.

V znamení hesla „Pionier je mladým hospodárom svojej zeme“ žiaci tunajšej školy sa oduševnene venovali pracovným brigádám pri ničení buriny na Štátnych majetkoch v Nových Sadoch. Burina po májových výdatných dážďoch tak rozbujnela, že ohrozovala úrodu.

Dňa 16. mája previedli prac. brigádu pri ničení buriny v siatej tráve

Dňa 21. mája previedli prac. brigádu pri ničení buriny v hrachu

Dňa 15. júna previedli prac. brigádu pri ničení buriny v repe

Dňa 16. júna previedli prac. brigádu pri ničení buriny v repe

Spolu 450 pracovných hodín

A 3. júna nová mierová akcia Ľudové hlasovanie za Pakt mieru. V tunajšej obci bola zahájená slávnostnou akadémiou, kde prehovoril Dr. Licko z Nitry. Ľudové hlasovanie prebiehalo hladko, veď každý občan si mier želá zo srdca. Z 393 voličov 54 hlasovalo v závodoch a školách, 333 odovzdalo svoj hlas za mier a 6 nehlasovalo (príslušníci Hehovového vyznania preto, že sa to údajne nestotožňuje s ich náboženským presvedčením)

Dňa 22. júna žiaci II. triedy previedli sber odpadového železného šrotu (284 kg)

Preslov na telovýchovnom dni

Vrcholným podnikom školy i obce v roku bo Telovýchovný deň, ktorý bol prehliadkou celoročnej práce školy. Touto slávnosťou chceli sa žiaci rozlúčiť so školou a pripraviť svojim rodičom dobré pobavenie hodnotným programom. Pre porozumenie všetkých složiek verejného života (SRPŠ, ČSM, Hud. krúžku, KSS a MNV), slávnosť veľmi pekne vyznela. Bola prevedená na školskom dvore dňa 1. júla 1951 s týmto programom:

1 Privítanie

F.Paučíř, predseda MNV

2. Hymna	Dychová hudba
3. Na koniec škol. roku, sólo báseň	E.Závodná, žiačka 3. roč.
4. Preslov	A. Graus, riad.školy
5. „Päťročnica“ zdramatil.báseň	Žiaci I. triedy
6. Telocvičné skupiny na rebríku	Žiaci II. triedy
7. Prostné dievčat s venčekami	Žiačky II. triedy
8. Rôznosti na žinenke	Žiaci II. triedy
9. Hra na udicu (I.tr) a závody v šplhu na tyčiach (II.tr.)	
10 Tance na ľudové piesne	Žiačky školy
11. Prieťahy lanom (chlapci II.tr) hra na mačku a myš (I.tr)	
12. Závod s vajcom na lyžičke	Žiaci I. tr.
13. Závod s plným pohárom nad hlavou	Žiaci II. tr.
14. Prostné cvičenie chlapcov	Žiaci II. triedy
15. Zakončenie a pieseň práce	Dychová hudba

Telocvičné družstvo chlapcov.

Po tomto dvojhodinovom programe pri ktorej účinkovala miestna dychová hudba nasledovala detská veselica, kde žiaci i rodičia v družnej zábave a pri tanci strávili milé chvíle. Rodičia pri tejto príležitosti s veľkým pochopením usporiadali bufet pre občerstvenie detí a obecnstva. Celkový príjem podniku pri ľubovoľnom vstupnom bol 7 232 Kčs.

Od 20. marca raz mesačne premietalo v tun.obci Putovné kino JNV – osvetu celovečerný film, ktorý bol vždy zvlášť dávaný i pre žiakov školy. Kinoaparát pre školský film, ktorý do tohto školského roku vlastnila tunajšia škola, prevzala dňa 26. aug.1950 Stredná škola v Nových Sadoch ako kinofikačné stredisko a tak na tun.škole nebol premietnutý žiadny školský film.

V apríli 1951 bol vydaný PŠVU výnos o rušivom zasahovaní do vyučovania. Pre potrebu tohto opatrenia uvádzam, že v tomto školskom roku riaditeľ školy vo veciach školských i mimoškolských vynechal 46 vyučovanií polní. Iných absencií učiteľského sboru v roku nebolo.

Od septembra do decembra vykonával riaditeľ školy funkciu dôverníka okresnej komisie pre hospodársku výrobu a výkup pre obce Čab a Silu.

Mesačne raz boli v Nitre porady riaditeľov škôl, kde boli nanášané úkoly na budúci mesiac. Taktiež mesačne raz boli v Nových Sadoch porady učiteľov úseku ROH. Riaditeľ školy bol súťažovým referentom úseku. Od februára boli ustanovené tkzv (diskusné krúžky, v ktorých učitelia preberali knihy Dejiny VKSb.

Od 20. októbra súčasťňoval sa riaditeľ školy po celý rok každý utorok odpoľudnia skúšok okresného učiteľského spevokolu „Nitran“, ktorý previedol 10 koncertných vystúpení a pracovnú brigádu pri jednotení repy na JRD vo Výčapoch – Opatovciach.

V tomto školskom roku boli úradnou výzdobou obrazy prezid. Gotwalda, J.V.Stalina, štátny znak a súprava zástaviek. Výzdobu tried doplňovali úderníkov a heslá o práci a mieri, ktoré tvorili vhodné pracovné prostredie školy.

Tento školský rok mali žiaci okrem učebnice gramatiky pre 4.roč. a učebnice pre hudobnú výchovu všetky učebnice. Hoci niektoré z nich boli dodané až v októbri resp. v decembri, predsa práca učiteľov i žiakov bola nimi veľmi zľahčená.

Školská výchova razila si novú cestu, pri ktorej samospráva žiakov mala významnú úlohu v dosiahnutí dobrovoľnej a uvedomelej disciplíny žiakov a výchove k samostatnosti. Na tunajšej škole bola samospráva žiakov založená a preberala zčasti i úlohy pionierskej skupiny, ktorá pre nedostatok pionierskeho vedúceho z radov ČSM nemohla byť založená.

Zakladanie organizácií sa vôbec z tunajšej obci stretalo s veľkým neporozumením u občianstva. Na začiatku školského roku okrem MO-KSS nebolo v obci žiadnej organizácie,

žiadneho pomocníka pre kultúrne a organizačné podujatia. Bolo teda v prvom rade potrebné vzpružiť spolkový život v obci. Tak prišlo k premiestneniu Hudobného krúžku v Nových Sadoch do Čabu dňom 1. januára 1951. 13. februára založila sa v obci miestna skupina ČSM a o týždeň utvoril sa pri ČSM sokolský krúžok. Tento si vytýčil za úkol zadovážiť telocvičný priestor. Tak volejbalové ihrisko bolo sriadené na priestranstve pri škole a priestor na futbalové ihrisko bol vyvlastnený na lúkach „Pasienky“. Slávnostne otvorené bolo v rámci telovýchovného dňa a prvý futbalový zápas v Čabe sa hral 19. augusta s M. Zálužím. Iniciátorom všetkého kultúrneho života bol učiteľský zbor a pre zaujímavosť uvádzam, že riaditeľ školy v tomto školskom roku odpracoval 1404 mimoškolských pracovných hodín.

Žiaci školy v jarnom období sa veľmi intenzívne venovali sberu liečivých rastlín a nasbírali 47 kg čerstvo vážených bylín. Prihlásili sa do celoštátnej súťaže v sbere (2066 kg. Sušených).

V mesiaci januári previedla sa na škole stravovacia akcia, ktorú Kčs 4 000,- financoval JNB – referát sociálnej starostlivosti. Na desiatu bola podávaná husacia paštéta v konzervách.

Zdarilým podnikom roku bolo uskutočnenie trojdňového školského výletu do Banskej Štiavnice dňa 4. júna. Súčasťou bolo 30 žiakov. Výlet sa po každej stránke veľmi daril a žiaci si overili mnohé poznatky získané vo vlastivede.

Na 7. mieste

Iste veľmi pekný výsledok dosiahli žiaci i v školskom sporení a škola sa umiestnila v okresnej súťaži stavom úspor na konci roku Kčs 28.589,50 iste na čestnom mieste (Minulého roku na 31. mieste) Sporenie ako i každá akcia bola podnecovaná súťažením, značením výsledkov v grafoch, záväzkami a všetkými formami nového spôsobu socialistickej práce.

Po celý školský rok žiaci pravidelne počúvali školský rozhlas. Rádioaparát poskytoval riaditeľ školy.

Všetci žiaci školy odoberali žiacke časopisy. 1.-2. ročník „Zorničku“, 3.-5. ročník „Ohník“

Školská i mimoškolská činnosť sa prevádzala podľa vopred mesačne vyhotovovaných osobných plánov. Za zanedbanej agendy boli doplnené osobné listy pre žiakov, zavedený index normálu a odborné inventáre.

Sdruženie rodičov a priateľov školy

Nevyvíjalo tohto roku sa dostatočnú činnosť pre všeobecnú nezáujem občanom o spolkársku činnosť. Malo 3 členské a 1 výborovú schôdzu. Výbor sdruženia sa napríklad postavil proti uskutočneniu stravovacej akcie, hoci od rodičov vyžadovala len dobrovoľné peňažné príspevky. Na prvom valnom zhromaždení Sdruženia dňa 8. októbra bol zvolený tento výbor:

Predseda: Peter Solčanský

Podpredseda: Vincent Vranka

Tajomník: František Ďurka

Pokladník: Oľga Krajčovičová

Revizor účtov: Vojtech Andacký

Viliam Mareček

Člen za I. triedu: Elena Buchlíková

II. triedu: Mária Timoracká

Inšpekčná prehliadka školským inšpektorom na škole toho roku nebola

Darcovia školy

Správa štátnych majetkov v Nových Sadoch darovala pre školu dva 8m stĺpy na šplh a tyče na volejbalovú sieť a závod Betona v Lahni hrady na futbalové branky. Pre nedostatok

tohto materiálu na voľnom trhu vyšli darcovia potrebám školy veľmi v ústrety, preto im i na tomto mieste vyslovujem poďakovanie.

Školská budova a zariadenie

Budova školy i zariadenie bola pri preberaní ozaj vo vzornom poriadku. Šetrením zachovalo sa všetko v takom stave, že nebolo treba žiadnych opráv. Škola získala na používanie písací stroj, v prázdninách bola zavedená do školy i do bytu pracovná fáza elektrického prúdu za 7.411,- ksč a 2 parkové lavice. Rozpočet školy na rok 1950 vo výške 28.300,- Ksč bol súčasťou rozpočtu MNV. V tomto školskom roku sa získalo 123 invent. Čísel o hodnote 10.364,30 Ksč.

Od začiatku školského roku sa v školách používa všeobecne oslovenie súdruh a súdružka a pozdrav „Práci česť“ je na školách používaný od júna 1950.

Priebehom školského roku začaly sa stavať vedľajšie budovy pre keramitovú továrňu v Lahňach.

Koniec školského roku bol 30. júna. Zápis 15 žiakov do 1. ročníka bol prevedený dňa 1. júla.

Na polroku v prvej triede neprepadol nikto v druhej triede 4 žiaci, na konci roku v I. triede 1 žiak v II. tr. nikto.

Zdravotný stav po celý rok bol dobrý . Celoročná dochádzka v I. triede bola 96.95% a v II. triede 96.37%.

Do Strednej školy v Nových Sadoch postúpilo 21 žiakov 5. ročníka.

Za nami je rok plodnej práce, ktorou sme vychovávali nových ľudí pre lepší život v socializme.

V Čabe dňa 31. augusta 1951

Graus, riaditeľ školy

Školský rok 1951 -52

Začiatok školského roku

Školský rok započal v pondelok 3. septembra, lebo riaditeľ školy bol posledný týždeň prázdnin na školení učiteľov III.RSŠ v Ludovítovej. Začiatkom školského roku nastúpila i nová učiteľská sila s. Adela Matejová, lebo doterajšia učiteľka s. Antónia Grausová žiadala si na tento školský rok pracovné voľno z dôvodov rodinných.

Po privítaní žiakov a po malej slávnosti začiatku školského roku boli žiaci rozdelení do tried takto:

	1.roč.	chlapcov 7	dievčat 8	spolu 15	tried.uč.
I.trieda	2.roč	10	11	21 spolu 36	A.Matejová
	3.roč	7	3	10	tr.uč.
II.trieda	4.roč	4	10	14 spolu 35	A.Graus
	5 roč	8	3	11	

Zmeny funkcionárov obce a iných úradov

Od 1. marca 1952 desať dní trvala voľba nového predsedu MNV, nakoľko doterajší predseda s. Pavčír sa vzdal pre ďaleku dochádzku do úradu (z Lahne). Voľba sa previedla na shromaždení občanov, ale právoplatne zvolený s. František Ivančík zamestnanec ČSD sa na druhý deň vzdal. Ešte dvakrát sa prevádzala voľba predsedu, ale keďže navrhovaní kandidáti

bud' funkciu neprijali, alebo neboli občanmi zvolení ostáva vo funkcii i naďalej s. Florián Pavčír roľník z Lahne.

Dňa 24. mája 1952 bol zreorganizovaný MAV-SNF a za predsedu bol zvolený s. František Ivančík zamestnanec ČSD.

V októbri 1951 bol nahradený riaditeľ školy vo funkcii školského referenta MNV s. Františkom Ivančíkom, lebo podľa nariadenia túto funkciu nemohla zastávať učiteľská osoba.

1.septembra nastala zmena na školskom referáte JNV v Nitre. Doterajší školský inšpektor s. Jozef Kľačanský ostal vo funkcii prednostu IV. referátu JNV a školský inšpektorom bol ustanovený s. František Ondris, riaditeľ Národnej školy v Šale. Od 1. apríla 1952 prevzala funkciu okresného ľudového referenta školstva s. Mária Harangozova robotníčka z Nitry za odchádzajúceho s. Julia Kováča.

Koncom roku 1951 odišiel z funkcie krajského ľudového referenta školstva s. Kliský a až v marci bol nahradený s. Blahom. Osvetovým inšpektorom od 1. jan. 1952 stal sa s. Jozef Čederla.

Učiteľský sbor

Od 1. septembra účinkuje na škole s Adela Matejová narodená 22. septembra 1931 v Chrabranoch okres Topoľčany. Jej otec je železničný penzista. 5. tried ľudovej školy vychodila v rodisku, 1. rok mešitanskej školy v Topoľčanoch, odkiaľ prešla na tamojšie gymnázium, kde maturovala v roku 1951. Naša škola je jej prvým pôsobiskom.

Od 1. októbra 1951 odišiel riaditeľ školy na trojmesačný výberový kurz pre učiteľov národných škôl v Tajnej a v tom čase na školu bola ustanovená s. Mária Gračiková, učiteľka Strednej školy v Nových Sadoch.

Ev.a.v. náboženstvo vyučoval tohto roku laický učiteľ náboženstva Juraj Štefánik, repatriat z Rumunska.

Zmenila sa i upratovačka školy. Od 1.júla 1952 nastúpila Genová Krajčovičová.

Slávnosti a podniky

Dňa 11. septembra bol na škole prevedený antropometrický výskum detí za účelom štatistickým a normalizačným. Deti boli vážené a merané s veľkou presnosťou.

Budovať socialistickú vlasť môžu len občania politicky a odborne vzdelaní, preto na Deň tlače bol robený nábor predplatiteľov dojcami po domoch. Škola pripravila na deň 23. septembra akadémiu s hodnotným programom.

V akcii bolo získaných 6 predplatiteľov „Pravda“ a 3 predplatelia „Hlas nitr.kraja“.

Veľmi úspešnou príležitosťou na sblíženie žiakov školy s armádou bola slávnosť „Deň armády“ dňa 5. októbra, kedy dvaja vojaci prišli do školy a soznámili najprv žiakov na školskej slávnosti a potom občanaomv na verejnej schôdzi s poslaním a životom našej armády a tým prispeli k obapolnému slíženiu.

Oslava 34. výročia Veľke októbrovej revolúcie bola prevedená 7. nov. V tomto roku bola v rámci mesiaca SČSP usporiadaná dňa 18.XI.1951 v tunajšej škole „Výstava sovietskej knihy“. Zo 109 vystavených sväzkov za 2053,- Kčs boli predané všetky. Podomovou akciou bolo získaných 32 členov SČSP, avšak k zakladaciemu shromaždeniu došlo len 24. marca 1952 na výročnej schôdzi, kde bol zvolený výbor s predsedom s. Štefanom Fačkovcom. Táto složka AV však vyvíjala veľmi slabú činnosť.

V polovici decembra žiaci vypomáhali pri očkovaní hydiny H-vakcínou proti moru v celej obci.

Akadémia pri príležitosti 28.výročia smrti V.I.Lenina bola preveená 20. januára. Po slávnosti bola výročná schôdzka SRPŠ, kde bol zvolený výbor s novým predsedom Michalom Šmítalom.

V obci bola prerušená asi 6 ročná stagnácia v divadelníctva inscenovaním hry od Al. a A. Mrštíka: Mariša, ktorú s 24 príslušníkmi ČSM nacvičil riaditeľ školy. Prvé predstavenie bolo prevedené v rámci 4. výročia februárových udalostí dňa 24. II, Predstavenie bolo predvedené celkom 7 rás a to i na oslavách Medzinárodného dňa žien dňa 8.III na zájazde vo Veľkých ripňanoch a tiež v rámci okrskovej súťaže EUT dňa 23. marca v tunajšej obci. O predvedení hry napísal „Slobodný roľník“ okresné roľnícke noviny v Nitre túto zprávu:

Oslavy víťazného februára v Čabe

Miestna skupina CSM od svojho založenia vo februári 1951 má už za sebou pekný kus práce a stáva sa čím ďalej tým viac rozhodujúcejším kultúrnym i politickým činiteľom v miestnej obci.

Výrazom ich kultúrneho snaženia je i predvedenie divadelnej hry od Al. a A. Mrštíka „Mariša“, ktorou oživilo skoro desať rokov stagnujúci divadelnú činnosť v obci. Hra bola predvedená v rámci oslavy 4. výročia februárových udalostí s veľkým úspechom. Skoro všetci herci boli začiatovníci, no predsa vedeli sa do svojich úloh vžiť, a tak obecenstvo nadchnúť. Je treba zvlášť vyzdvihnúť výkon s. A. Matejovej v úlohe Mariši, s. F. Ďurku, ako Bartoša a Š.Fačkovca, ako Ptreu a s J.Minarčiniho v úlohe Vávru. Svojou problematikou hra vhodne zapadala do programu osláv.

Za inscenovanie tejto divadelnej hy patrí činným členom ČSM pochvala. Prečo však nie je v činnosti čitateľský krúžok, v ktorom vedúcim je s. Bosák? Mohol by nám odpovedať?

V tomto roku boli v obci ešte dve divadelné predstavenia. V rámci Medzinárodného dňa detí 1.VI. bola prevedená hra: Kmotrovci, ktúr nacvičili príslušníci Sokola. Predstavenia boli vždy v triede, lebo inej vhodnej miestnosti na tieto učele v obci nieto.

Dňa 7. apríla žiaci previedli sber železného šrotu a odpadovej gummy v obci a tiež jarné upratávanie v okolí školy.

V tomto roku dostala škola pomocníka vo svojej výchovnej práci v Pionierkej organizácii, ktorá bola založená 18.apríla 1952 pri príležitosti návštevy okresnej inštruktorky ČSM na škole. Žiaci boli vedení po celý rok k osvojovaniu si pionierskych zásad a preto mohli byť pripustení v rámci milej slávnosti dňa 27. apríla 1952 ku sľubu. Z 25 žiakov pionierskeho veku bolo 17 pionierov. Predsedom školskej skupiny bola učiteľka s.Adela Matejová. Patronát na PO prevzala MS-ČSM. Patrón venoval pionierom z príležitosti sľubu prových pionierov na našej škole malé občerstvenie. Uvádzam soznam prvých pionierov, prevých predzvestovateľov a budovateľov socializmu v našej obci: Emil Majdan, Dezidr Gajdoš, Jozef Ďurka, Štefan Pavlovič, Michal Solčanský, Milan Kulich, Viliam Klepanec, Štefan Minarčiny, Anna Marečková, Elena Krajčovičová, Anna Gajdošiková, Emília Gajdošiková, Brigita Ďurková, Hedviga Šmítalová, Valter Schulte, Karol Gajdoš a Jozef Vindiš.

V predvečer sviatku pracujúcich 1. mája žiaci predvedli program pri Vatre mieru, ktorá bola zapálená na vyvýšenom mieste nad cintorínom. Táto slávnosť bola začiatkom oduševnených osláv Sviatku práce, ktoré sa v zamení hesla „Za mies a socializmus“ konaly v každom okresnom sídle. Obec sa pripravovala na tento sviatok dôstojnou výzdobou železničnej stanice, úradu MNV a školy. Občania svoje domy nevyzdobili. Na manifestáciu v okresnom meste mali sa dostať občania z dedín. Odvoz vol organizovaný nákladným autom. Z obci odišli autom 4 dospelí a 7 pionierov. Po obede bola na školskom dvore ľudová veselica, ktorá však bola finančnej pasívna.

V niekoľkých málo rokoch sa v týchto krajoch nebezpečne rozšíril nebezpečný škodca ovocných i iných stromov: priateľník americký a bekyňa zlatoritná. Žiaci školy už 30. mája a 6. júna prevádzali ničenie húseníc bekyne zlatoritnej na obecných stromoch pri hradskej a v rámci všeobecnej pracovnej povinnosti dňa 10.11.a 12.mája ničili žiaci husenice a chrústov na sromoch pri štátnej hradskej. Ničenie škodcov sa previedlo s úspechom a žiaci sa naučili

spôsoby ničenie, ktoré používali i doma. Taktiež sa žiaci súčastnili hľadania mandelinky zemiakovej so záporným výsledkom (2.a 3.júna)

Nezabudnuteľným dojmom pôsobil na žiakov 4 denný školský výlet do Vysokých Tatier v dňoch 14.-18. mája organizovaný ústredne Čedokom (čsl.dopr.kanc.) boal to celoštátna akcia školských výletov, kedy Vysoké Tatry byly prvážne obsadené školskými deťmi a ich nevšedné krásy byly im k dispozícii za minimálny finančný náklad 340,- Kčs. Takúto starostlivosť o naše deti ako prejavujú naša ľudovodemokratická vlasť neprejavovaly žiadne doterajšie režimy. Dobrou organizáciou programu bolo žiakom umožnené vidieť Štrbské pleso, Popradské pleso, Skalnaté pleso, vodopády, viezť sa na pozemnej i vzdušnej lanovke, ďalej Dobšinskú ľadovú i Demänovskú jaskyňu. Výletu sa suastnilo 24 žiakov a 3 sprievodcovia.

Pre žiakov nižších ročníkov bol organizovaný 18. júna školský výlet do Bojníc, ktoré sa súčastnilo 30 žiakov.

Koniec školského roku oslávili sme už treďičnou slávnosťou 22. júna na ktorej žiaci predviedli divadelnú hru Ľ.Podjavorinskej: Čin-čin, po ktorej nasledovala detská veselica pri gramofónovej hudbe. Divadlo sme zahrali na javisku postavenom na školskom dvore. Nacvičila ho učiteľka s. Adela Matejová.

Z istého zisku z podniku cca 5 tisíc korún a zo zápisného zakúpil sa rádiový prijímač na 11 tisíc korún, ktorý s elektrickým gramofónom za 6 700,- Kčs zakúpený ČSM a Sokolom sa používa pri verejných podujatiach.

V tomto školskom roku sa celá školská práca niesla v zamení výzmného usnesenia UV-KSČ o učebniciach vydaného v júli 1951, v ktorom byly dané škoelsmernice k zlepšeniu školskej práce podľa učebníc. Ďalej škola sa riadila usneseniami VI. celoštátnej a II. slovenskej konferencie školských pracovníkov v Prahe a v Bratislave.

Kým v predchádzajúcich prázdninách sa od učiteľov vyžadovalo vyknávanie telesnej práce v pracovných brigádach, tieto prázdniny v roku 1952 byly učiteľstvom využité na individuálne štúdium, ktoré prevedenie bolo kontrolované konzultáciami. Riaditeľ školy cele prázdniny prevádzal konzultácie v Nitre ako konzultátor.

Obaja členovia učiteľského kolektívu účastňovali sa Roku strennickeho školenia a od polroku týždenne 2 hodiny mali politicko-odborné školenie pre učiteľov národ. škôl v Nových Sadoch v rámci úseku OPS spojené s predchádzajúcim individuálnym štúdiom. V rámci tohto štúdia byly prebrané Dejiny VKSb a Gončarovova Pedagogika. Riaditeľ školy bol poverený vedúim tohoto krúžku.

Riaditeľ školy tiež vykonával funkciu predsedu záverečných skúšok na Strednej škole v Nových Sadoch. Taktiež bol členom OPS komisie pre Národné školy a v tejto funkcii súčastnil sa I.II. konferencie učiteľov jednotriedkarov v Bratislave.

Aby sa práca podľa učebníc podľa usnesenia UV-KSČ zlepšela, už na konci školského roku bola zistovaná potreba učebníc na budúci rok a tiež byly objednané, aby už na začiatku školského roku mohla sa školská práca rozvinúť podľa učebníc plným prúdom.